K. SVENSKA VETENSKAPSAKADEMIENS ÅRSBOK FÖR ÅR 1938

SÄRTRYCK

STATENS ETNOGRAFISKA MUSEUM

ÅRSBERÄTTELSE FÖR 1937

STOCKHOLM

ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-A.-B.

E. Statens etnografiska museum.

Personal.

Någon förändring i museets ordinarie personal har ej inträtt under året. Jämte denna ha följande personer tjänstgjort längre eller kortare tid: docenten fil. d:r GÖSTA MONTELL, fil. kand. ERNST MANKER, civilingenjör CARL HEDIN, d:r phil. ERNST EMSHEIMER, fil. kand. JAN SÖDERSTRÖM, herr C. H. YANG samt fröknarna ASTRID LAQUIST, LISA SANTESSON, BRÜNHILD LESSING och ANNA LISA DAHLÉN. Av dessa har fröken LAQUIST liksom föregående år arbetat utan ersättning från museet och likaså ingenjör HEDIN, herr YANG och fröken DAHLÉN, medan d:r EMSHEIMER, kand. SÖDERSTRÖM, fröken LESSING och fröken SANTESSON erhållit obetydliga belopp, vilka ej kunna betraktas som avlöning utan mera som en liten gratifikation. Från årets början och till utgången av maj tjänstgjorde vidare den av Statens Arbetslöshetskommission som arkivbiträde till förfogande ställde kontoristen J. E. M. ROSÉN. Dessa extra medhjälpares arbeten omnämnas nedan, efter redogörelsen för den ordinarie personalens verksamhet.

Under semestrarna har föreståndarebefattningen upprätthållits av assistenten och assistentbefattningen av docenten MONTELL och fil. kand. MANKER (under tiden respektive $^{12}/_{7}$—$^{14}/_{8}$ samt $^{25}/_{8}$—$^{19}/_{9}$. Under museibiträdets semester vikarierade fil. kand. SÖDERSTRÖM.

Lokalförhållanden.

I museets byggnadsverksamhet, som legat nere sedan 1931, har äntligen ett steg framåt tagits, i det att årets riksdag till uppförande av en magasinsbyggnad (studiemagasin) för budgetåret 1937/1938 anvisade ett reservationsanslag av 160,000 kronor. Den nya byggnaden skall ligga längs Kavallerivägen. Dess uppförande har emellertid ej påbörjats under året.

För fortsatt montering av inredning i den för utställningsändamål iordninggjorda byggnaden (nr 3) anvisade årets riksdag vidare 22,200 kronor, utgörande den avrundade återstoden av det av 1932 års riksdag för detta ändamål beviljade beloppet, kronor 96,140.

Den i föregående årsberättelse nämnda och avbildade japanska toriin, som skänkts av konsul G. GUSTON, Yokohama, uppsattes under våren i museiparken, på en i samråd med japanska legationen utvald plats.

Verksamheten under året.

Föreståndaren har som vanligt måst ägna mesta tiden åt de löpande ärendena, tjänsteskrivelser, korrespondens och besökande. Särskilt den utländska korrespondensen har på senare år blivit mycket omfattande. Tidskrävande är också, på grund av samlingarnas magasinering, att lämna de uppgifter om material, som ofta begäras av institutioner och enskilda forskare i utlandet. Dessutom har föreståndaren hunnit med katalogisering av en del mindre samlingar men tyvärr ej alls att bearbeta något av museets material för publicering. Personalens fåtalighet i förhållande till institutionens storlek och de nästan för varje år växande arbetsuppgifterna gör sig mer och mer kännbar.

Vidare har föreståndaren i form av seminarier (huvudsakligen på kvällar) fortsatt sin undervisning i allmän och jämförande etnografi vid Stockholms Högskola. Under vårterminen ha sex seminarier hållits och under höstterminen fem. Fil. kand. ÅKE MEYERSON har avlagt tentamen i ämnet för fil. kand.-examen och folkskolläraren fil. stud. MAURITZ MÖLLER, som förra året tenterade för betyg i nämnda examen, har avlagt prov för högre betyg. Liksom föregående år har föreståndaren av Kungl. Vitterhets- Historie- och Antikvitets Akademien varit utsedd till sakkunnig för bedömande av ansökningar om understöd ur Humanistiska Fonden.

Museiassistenten, docent S. LINNÉ, har deltagit i de löpande arbetena samt utfört katalogiseringsarbeten av olika slag. Han har även slutfört bearbetningen för publicering av de betydande samlingar av arkeologiska gravurnor från zapotekerna i Oaxaca, Mexico, som 1923 och 1931 skänkts till museet av direktör A. E. PAULSON, New York. Tryckningen av detta arbete är nu i det närmaste slutförd. Vissa delar av det omfattande arkeologiska material, som hemfördes av museets expedition till Mexico 1934/1935, har likaledes bearbetats för publicering. Han har även biträtt vid monteringen av byggnad 3, och vidare har han utfört olika museitekniska uppgifter såsom, under föreståndarens bortovaro på semester, planerandet av inredningen i den av årets riksdag beviljade magasinsbyggnaden. Han har även ägnat tid åt redigeringen av museets tidskrift Ethnos, som detta år omfattar 380 sidor och i vilken publicerats ett flertal uppsatser, behandlande museets material. I egenskap av docent i allmän och jämförande etnografi vid Stockholms Högskola har han under

vårterminen föreläst över »Amerikas indianer i forntid, nutid och framtid» (7 föreläsningar).

I katalogiseringsarbetet, som på grund av den otillräckliga arbetskraften ej kunnat nöjaktigt medhinnas under de senare åren utan alltmer måst stå tillbaka för andra arbeten, som ej kunnat uppskjutas, har under året någon lättnad inträtt. 1937 års riksdag beviljade nämligen för innevarande budgetår ett tillfälligt anslag av 4,000 kronor till katalogisering av vissa äldre östasiatiska samlingar. Denna välkomna hjälp upphäver dock ej det sedan flera år tillbaka betonade, oifrånkomliga behovet av arbetskraftens utökning med minst en extra assistentbefattning.

Docent MONTELL har utöver sitt assistentförordnande under ytterligare c:a 2 1/2 månader tjänstgjort vid museet. Under vikariatsperioden verkställde han en del kompletterande monterings- och etiketteringsarbeten i den kinesiska utställningen, där bl. a. rummet för textilteknik definitivt ordnades. Senare biträdde han den under sommaren påbörjade uppställningen av de japanska samlingarna i byggnad 3. Större delen av tiden har MONTELL dock varit sysselsatt med katalogisering av samlingar. Sålunda ha generalkonsul CRONHOLMS omfattande kollektioner från Kina och Japan slutgiltigt bokförts, varjämte en god del av HJ. STOLPES under Vanadis-expeditionen hopbragta rika material från Japan omkatalogiserats och försetts med beskrivningar och måttuppgifter. Dessutom ha åtskilliga smärre samlingar från Asien och Amerika katalogiserats. Till ersättning åt MONTELL för detta arbete har en del av det ovan nämnda anslaget för katalogisering tagits i anspråk.

Fil. kand. MANKER har under sitt assistentförordnande företagit en resa till Malå i Lycksele lappmark och Arvidsjaur i Pite lappmark för undersökningar bland skogslapparna i dessa trakter. Undersökningarna gällde särskilt skogsrenskötseln och de rester av dess äldre metoder, som här ännu leva kvar. Därjämte undersöktes äldre boplatser, gamla jakt- och fångstredskap m. m. Från resan hemfördes till museet en mindre samling lapska föremål, bl. a. fem gamla skidor av s. k. bottnisk typ från Malå, samt ett omfattande fotografiskt material.

Museibiträdet, fröken INGEBORG TÖRNBLOM, har framför allt sysslat med maskinskrivning efter diktamen, renskrivning av kataloger och etiketter, märkning av nyanlända eller ommärkning av äldre samlingar samt lagning av föremål, särskilt lerkärl. Hon har också utfört registrering av inkomna gåvor och anländ litteratur samt distribuering av bytesskrifter och tidskriften Ethnos.

Fil. kand. SÖDERSTRÖM har, förutom sitt arbete som museibiträdets vikarie, ordnat en del material från Söderhavet samt bearbetat A. Sparrmans etnografiska samling från James Cooks 2. expedition till Söderhavet 1772—1775.

Arbetsbiträdena A. Törnblom och G. Nykvist samt eldaren J. Jacobsson ha liksom föregående år utfört diverse snickeriarbeten för utställningen i byggnad 3 och för andra ändamål samt biträtt vid monteringen i nämnda byggnad och vid en provisorisk uppställning av fil. lic. S. Bergmans samlingar från Korea. De ha även gjort den sedvanliga, årligen återkommande genomgången av malsaker, lagat lerkärl och träföremål samt rengjort metallsaker i såväl nykomna som äldre samlingar. Vidare ha de packat upp och åter packat in samlingar, som behövt anlitas av forskare, samt inventerat japanskt material, framför allt den stora Vanadis-samlingen, i samband med katalogiseringen och den påbörjade uppställningen av Japan-saker i byggnad 3. Nykvist har även utfört all erforderlig fotografering vid museet, vilken i år krävt mera tid än vanligt.

Civilingenjör C. Hedin har fr. o. m. den 11 jan. och till årets slut på uppdrag av d:r Sven Hedin varit sysselsatt med att ordna, och identifiera dennes väldiga material av fotografiska negativ från alla de asiatiska expeditionerna, vilka d:r Hedin deponerat i museet. Detta tidsödande arbete är av så mycket större betydelse, som dess genomförande är en nödvändig förutsättning för att detta enastående bildmaterial skall kunna utnyttjas.

Musiketnografen d:r E. Emsheimer har, såvitt det låtit sig göra — en hel del instrument äro inpackade tillsammans med andra föremål och kunna ej framtagas utan stor tidsförlust — genomgått museets bestånd av musikinstrument och uppgjort en systematisk förteckning över dessa. Inalles upptager hans förteckning 2,220 instrument. Vid upprättandet av katalogen har han tillämpat von Hornbostels och Sachs systematik. Han har vidare, medels oscillograf, undersökt och uppmätt tonhöjd och intervalldifferenser hos ett antal ocarinor av lera från Costa Rica. Denna undersökning har tack vare tillmötesgående från civilingenjör E. O. Löfgren kunnat ske vid K. Tekniska Högskolans elektroakustiska avdelning. D:r Emsheimer har även till notskrift transskriberat tre av föreståndaren 1911—1912 hos akamba (Östafrika) upptagna danssånger samt i det närmaste avslutat transskribering av 15 mongoliska sånger, som under Hedin-Bendix-expeditionen upptagits av d:r G. Montell vid Etsingol.

Här må även nämnas, att fil. lic. Albin Widén gjort utredningar om museets äldre material från Nordamerika samt bearbetat detta. Avsikten är att delar av detsamma skola publiceras i museets skrifter, om möjligt i samband med Delaware-jubileet.

Fröken Lessing, Museum für Völkerkunde, Berlin, som under åren 1933/1934 deltog i Hedin-expeditionens fältarbeten i Kina, har under sex veckor arbetat vid museet. Hon har dels biträtt med bestämmandet av föremål ur de äldre kinesiska sam-

lingarna, dels förberett utgivandet av ett stort arbete om nordkinesiskt lantbruk.

Under hösten har den kinesiske studenten hr Yang biträtt med översättning av inskriptioner å föremål m. m. samt katalogiserat delar av den kinesiska boksamlingen.

Föreningen Arbete för sjuka har, under ledning av fröken Laquist, som därvid assisterats av fröken Stina Andersson, fortsatt sitt för museet kostnadsfria arbete med lagning och konservering av de värdefulla textilsamlingarna. Särdeles glädjande är att flera av de större prekolumbiska peruanska textilierna blivit lyckligt konserverade. En hel del mindre, synnerligen intressanta men i mycket dåligt skick befintliga peruanska vävnader ha även behandlats. Under höstmånaderna har huvudsakligen tiden ägnats åt japanska och kinesiska textilföremål. De ha — där så kunnat ske — tvättats efter ateljéns metod, därefter lagats och i allo översetts.

Fröken Santesson har under sju månader, ett par timmar dagligen, utfört ritningar och laveringar av föremål för kataloger och publikationer.

Fröken Dahlén har under juni och juli renritat de under museets expedition till Mexico 1934/1935 gjorda situationsplanerna och uppmätningarna av ruinområden och förspanska byggnadsverk. Särskilt krävande och tidsödande var planritningen av den i fornstaden Teotihuacan frilagda husruinen, som omfattar 175 rum, 3 gårdar, 21 ljusgårdar samt invecklade system av korridorer. På uppdrag av d:r Sven Hedin utförde hon även diverse renritningsarbeten av de uppmätningar, som under Hedin-Bendix-expeditionen verkställdes av Gyllene paviljongen i Potala, Jehol. Detta arbete gjordes med anledning av att dessa ritningar i en snar framtid skola publiceras. Av denna byggnad finnes i museet en i Peking förfärdigad modell i skalan 1:10.

Till samtliga oavlönade medarbetare står museet i stor tacksamhet.

Arkivbiträdet Rosén har avslutat uppklistringen och ordnandet av det fotografiska arkivets material samt utskrivning av texter till och ett kortregister över fotografierna.

Samlingarna.

Samlingarna ha under året ökats genom gåvor, inköp och byte.

Ett betydande nyförvärv, som egentligen tillhör föregående år men då ej kunde upptagas i årsberättelsen, enär det anlände först i februari, utgör den etnografiska samling, som fil. lic. Sten Bergman hopbragte under sin expedition till Korea 1935—1936. Den har förvärvats genom medel ur Didrik Bildts fond

och hemfördes fraktfritt av Svenska Ostasiatiska Kompaniet. Samlingen omfattar 422 nummer och består av klädespersedlar (bland dem sorgdräkter), husgeråd av trä, metall och keramik samt korgar och andra flätarbeten, verktyg, åkerbruksredskap, fångstredskap för jakt och fiske, musikinstrument m. m. Särskilt må nämnas en såningsapparat, den spade för åkerfälten, som skötes av 3 man, samt en stor och intressant samling porslin och keramik, ur vilken några typer här avbildas (pl. 1). I sin helhet ger samlingen en god bild av det enklare folkets i Korea, särskilt lantbefolkningens, kultur.

Detta förvärv är så mycket mera välkommet, som museet förut endast ägde några tiotal strödda föremål från Korea.

Gåvor.

Asien.

Årets kvalitativt mest betydande samling av östasiatisk konstindustri från äldsta tider till våra dagar representeras av de 44 föremål, som fyra donatorer, vilka alla önska vara okända, genom civilingenjör Ragnar Schlyters förmedling ha överlämnat till museet. Ett antal av dessa ingingo tidigare i ingenjör Schlyters samlingar.

Samlingen utgöres av bronser, lerkärl, lerfigurer, träsniderier m. m. och omspänner i tid en stor del av den kinesiska konsten och konsthantverket. De äldsta föremålen förskriva sig från Chou-tiden, de senaste från Ching-perioden. Dessutom ingår en stor porslinsfigur, föreställande Fukurokuju, det långa livets gud, av modernare tillverkning, en buddhabild av sten, troligen från Siam, samt en matta från Ostturkistan. Bland föremålen märkas särskilt en grupp tidiga bronskärl, av vilka en s. k. *Ting*, ett stort offerkärl på tre fötter, tilldrar sig särskilt intresse, oavsett den eleganta formen och den vackra dekorationen. I kärlets botten äro nämligen ännu rester bevarade av den föda, som kokats i detsamma. Av benen att döma torde det varit en fågel. Undersidan företer spår av sot. Härav framgår tydligt, att kärl av denna typ icke varit prydnadsföremål utan haft praktisk användning. Tripoden är funnen vid Shou Chou. Bland övriga föremål från tidigare perioder märkas ett par utmärkt vackra rökelsekar från Han-dynastiens tid samt en tuschrivningsplatta i form av en buffel från Wei-tid. Tang-perioden är representerad med ett antal gravfigurer, ryttare, hästar och kameler, samt Sung- och Mingperioderna av keramik. Ett synnerligen intressant nyförvärv är ett buddhahuvud av järn (pl. 3). Det har tillhört en troligen sittande figur i övernaturlig storlek. 1700-talet representeras bl. a. av en vacker Kuan-yin-figur av porslin.

Vidare har konsul Knut R. Edstrand, Malmö, skänkt en

urna av brons, en s. k. *Hu* från Han-dynastiens förra del eller något äldre.

Museet har genom dessa gåvor erhållit representativa prov på tidig kinesisk konst och konsthantverk. Det ägde förut så gott som intet från de äldre perioderna.

Genom Hedin-Bendix-expeditionen har museet tillförts ytterligare nyförvärv. Sålunda ha med samlingarna införlivats en frescomålning från ett kinesiskt tempel, föreställande en eremit i sin grotta, en kossu-vävnad från Ming-tid (fragment av större bildframställning, föreställande Hsi Wang Mu med det eviga livets persika i handen), en samling kinesiska lackarbeten m. m.

Fröken Judit Hanson, Stockholm, har förärat ett stort gudaskåp i snidat trä (pl. 2), till formen liknande ett tempel med dörrar, som öppna sig inåt. Det är rikt utsmyckat med drakar i genombrutet arbete, lyckobringande symboler m. m. och torde härröra från 1700-talets slut eller 1800-talets början.

Docent Birger Bohlin, Uppsala, har överlämnat en liten tempelmålning samt en amulett, tryckt på papper. Föremålen äro inköpta av mongoliska lamor vid Tsondol, Etsingol.

Generalkonsul Folke Cronholm har skänkt en Fo-figur av mässing från Kina samt ett broderi med lyckotecken från Japan.

Fil. d:r Olof Arrhenius har skänkt 19 prov på kinesiska mediciner, huvudsakligen av magisk karaktär, som han inköpt från en kinesisk apotekare i Buitenzorg, Java.

F. d. professorn vid kejserliga musikaliska akademien i Tokyo d:r Taro Ohta har överlämnat en lackerad ask för förvaring av rökelse och fru Signe Brusewitz, Djursholm en japansk gossdräkt, bestående av fem olika plagg.

Fil. d:r Sven Hedin har förärat 10 akvareller (porträtt), förvärvade av givaren under dennes persiska resa 1885—1886 och antikvarien d:r Ture Arne en päls av den typ, som användes i Nordpersiens bergstrakter.

Biskopinnan Julia Aurelius, Linköping, har skänkt en arabisk mansdräkt, bestående av sex olika plagg. Dräkten har hemförts av biskop S. E. Aurelius från en av honom företagen resa i Palestina.

Afrika.

Det mest betydande tillskottet till de afrikanska samlingarna utgöres av en av direktör Hjalmar Schaffer, Stockholm, överlämnad samling etnografiska föremål från Kamerun. Den utgöres av en jujudräkt, flätad av snören, två 14 och 16 m. långa, smala nät, tre par dansskramlor av fruktskal, som bäres kring benen, samt ytterligare en skramla av samma typ. Föremålen hemfördes 1890 eller 1891 av givarens broder, C. A. V. Schaffer, som var anställd hos firman Knutson, Waldau och Heilborn i Kamerun.

Hovjuvelerare och fru K. Anderson ha förärat en 5,65 m. lång originalkanot från Sierra Leones kust, förfärdigad av en urholkad trädstam, samt en *sansa* med kalebass som resonansbotten från Porto Amelia, Portugisiska Östafrika.

Föremål från Afrika ha vidare skänkts av följande personer:

hr James Hornell, S:t Leonards-on-Sea, England, 2 torsionsfällor och 3 snaror från Luxor, övre Egypten;

nob. Antonio Mordini, Barga, en arkeologisk samling, huvudsakligen primitiva stenredskap. Fynden äro gjorda vid Ramla de Megedul mellan Umm el Aráneb och Umm el Adám, Fezzan, Tripolitanien;

löjtnant Gösta Moberg, Stockholm, 3 lerkärl från berber ungefär 15 mil sydost om Alger;

ingenjör Mike Joslin, Vendelsö, en armring av sten, funnen vid en biflod till Sissili River, Guldkustens norra territorium;

hr Willi I. Knoob, Nairobi, genom förmedling av d:r Paul Leser, 5 piphuvud av lera från Tanganjikaterritoriet, trakten av Bukoba, Victoria-sjöns sv. hörn.

Amerika och Grönland.

H. K. H. Kronprinsen har behagat överlämna 10 etnografiska föremål, skinnarbeten med pärlbroderier, från prärieindianer, samt 7 pilspetsar från Idaho, en stat, som tidigare ej varit arkeologiskt representerad i museets samlingar.

En givare, som önskar vara okänd, har förärat 9 st. målningar — de flesta i olja, de två största vardera 100 × 70 cm — av den kände danske grönlandsmålaren Emanuel A. Petersen, som under våren utställde alster av sin konst i Stockholm. Bortsett från tavlornas konstnärliga värde ha de även ett etnografiskt sådant, idet att de utgöra förträffliga bilder ur grönländskt liv, illustrerande fångstmetoder m. m., som nu försvunnit eller äro i utdöende bland grönländarna.

Konsul Ivan Bohman, Guayaquil, Ecuador, har genom hr Rolf Blomberg under dennes expedition 1936—1937 skänkt en etnografisk samling från jibaro-indianerna i östra Ecuador. Samlingen, som inköptes 1936 från indianer vid Rio Zamora, består av goda, för denna stam karakteristiska föremål.

Genom byte med samlingar, gjorda av hr Blomberg hos jibaro-indianer vid Rio Pastaza, erhöll denne under resan av missionär Wilhelm Schaeffler dels en etnografisk samling från campa-indianerna vid Rio Ucayali, dels arkeologiska textilier från Perus kust. Den förstnämnda utgöres bl. a. av dräkter för man och kvinna med prydnader av olika slag (pl. 4). Samtliga föremål äro av ursprunglig typ och material. Detta material överlämnade hr Blomberg som gåva till museet.

Kapten F. G:son Detthow, São Paulo, har överlämnat resultaten av en av honom och d:r Fred Lane vid Museu Paulista, São Paulo, företagen utgrävning av en *sambaqui* (kökkenmödding) vid Rio Iguape söder om São Paulo. Samlingen utgöres av skelett- och molluskmaterial samt artefakter, huvudsakligen primitiva stenredskap. Det största intresset tilldrar sig de framgrävda kranierna, enär endast ett ganska ringa antal dylika hittills anträffats i sambaquis. I Brasilien få utlänningar icke företaga arkeologiska grävningar och all utförsel av fornfynd är förbjuden. För att federalregeringen gjorde detta för museet så gynnsamma undantaget står institutionen i tacksamhetsskuld till Brasiliens minister i Stockholm envoyé F. de Castello-Branco Clark samt Sveriges dåvarande minister i Brasilien envoyé J. T. Paues.

Föremål från Amerika ha vidare skänkts av följande personer:

hr F. C. Askenstedt, Louisville, genom fil. stud. Harald Widéen, Stockholm, en lansspets av flinta från staten Indiana;

d:r Isabel T. Kelly, Berkeley, keramikmaterial från Culiacan, staten Sinaloa, Mexico, kompletterande en föregående år översänd samling från givarinnans stratigrafiska grävningar, de första som utförts i denna del av Mexico;

miss Beatrice I'Anson, Mexico City, ett keramikfragment, dekorerat med figurer i relief;

kapten Hans Elliot, Panama, en huvudtrofé, s. k. *tsantsa*, från jibaro-indianerna i Ecuador.

Inköp.

Under året ha en del samlingar samt enstaka föremål förvärvats genom inköp. Huvudparten av inköpen är amerikanskt material:

av fru Helga Larsen, Mexico City, en etnografisk samling, omfattande tillsammans 170 nummer, från mayaindianer, zapoteker, otomi, yaqui, tarasker och huichol-indianer;

av fröken Bodil Christensen, Mexico City, kläder och andra textilier från huichol-indianer vid Tuxpan, staten Jalisco;

av hr Rolf Blomberg en samling etnografiska föremål från jibaro-indianerna vid Rio Pastaza. Den omfattar 62 nummer och utgöres av kläder och prydnader av varjehanda slag, krympt huvud (*tsantsa*) av sengångare och magiska mediciner, vapen och redskap, lerkärl och musikinstrument. Samlingen gjordes av hr Blomberg under dennes expedition 1936—1937.

I de från hr Blomberg inköpta samlingarna ingå även 41 arkeologiskt funna sländtrissor från ön Puna i Rio Guayas delta. De äro av samma typ som de sländtrissor från samma lokal, som han hemsände från Ecuador föregående år;

av en antikvitetshandlare i Berlin, genom museiassistenten, 3 arkeologiska textilier från Perus kust;

av d:r Franz Mansfeld, Buenos Aires, 80 pilspetsar och smärre stenredskap samt en sten för bola från olika lokaler i Patagonien, Argentina.

Museets samlingar från Asien och Söderhavet ha utökats med följande inköp:

av missionär Folke Boberg, Ningsia, Inre Mongoliet, en hedersspira av vit jade;

av en antikvitetshandlare i London, genom d:r G. Montell, två lamaistiska kultföremål från Tibet, nämligen ett rökelsekar och en magisk dolk av brons (ur Savage Landors samling), samt två kinesiska målningar från 1700-talet;

av fröken Emma Hedin, Stockholm två japanska dockor, kvinnofigurer med dräkter av ursprunglig typ;

av docent Gunnar Jarring, Lund, en tvåsträngad gitarr med inläggningar av ben och svart trä. Instrumentet är inköpt i Kashgar, där det tillverkats i början av 1900-talet;

av kamrer S. Pontén, Uppsala, 5 etnografiska föremål, hemförda från Eugenies världsomsegling 1851—53 av skeppsprästen sedermera hovpredikanten teol. d:r S. B. Pontén. Föremålen äro en tveeggad klubba från Nya Hebriderna, ett antal flätade snören av människohår från Savage Island samt tre bambuaskar med lock från Kina. De utgöra en komplettering till ett 1930 gjort inköp ur denna samling. Den återstående delen, som är väl representerad i museet, har hr Pontén sålt till Göteborgs Museum.

Från Afrika har slutligen av major Curt Rundgren, Karlskrona, inköpts en egendomligt formad gammal hövdingespira av järn, förvärvad i Port Francqui, samt en trumma från Banqui vid Ubangi-floden, Belgiska Kongo.

Förvärv genom byte.

Genom byte med Cranmore Ethnographical Museum, Chislehurst (England), ha Hedin-samlingarna mot dupletter förvärvat ett antal tibetanska föremål. Bland dessa märkas en rikt utsmyckad större pagod av brons (troligen en relikgömma), en fana, som togs av engelsmännen under fälttåget till Lhasa 1904, konstnärligt snidade bokpärmar av trä, en vävstol m. m. Vidare har på samma sätt genom byte med universitetets arkeologiska och etnografiska museum i Cambridge erhållits 24 st. föremål från de renskötande tunguserna i Manchuriet, vilka insamlats av d:r Ethel J. Lindgren under en expedition 1932—33.

Samlingarna från Söderhavet ha utökats med en skenbart oansenlig men synnerligen intressant samling, som erhållits från Otago-universitetets museum i Dunedin i utbyte mot en fisk-

krok från maori-folket på Nya Zeland. Samlingen — 13 föremål av ben, som anträffats vid en arkeologisk grävning vid Papatowai, Otago, Nya Zeland — består av fiskkrokar m. m., förfärdigade av ben av den utdöda moa-fågeln. Tidigare har endast en sådan samling funnits i Europa, nämligen i British Museum i London.

Deposition.

Ingenjör MIKE JOSLIN, Takoradi, Guldkusten, har deponerat 17 gamla aggripärlor av olika storlek, form och färg, vilka han anträffat under muddring i Offin-floden. En större cylindrisk pärla är omsluten av ett guldornament, vid vilket hänger en guldkedja med en liten pärla i änden.

Penninggåvor och understöd etc.

Av styrelsen för Stiftelsen Lars Hiertas Minne har föreståndaren erhållit ett understöd av 900 kronor för utgivande av tidskriften Ethnos under 1938.

Ur statsanslaget för utgivande av lärda verk etc. har föreståndaren även detta år erhållit 500 kronor för fortsatt utgivande av »Statens Etnografiska Museum. Smärre Meddelanden». Av denna serie har nr 14 utkommit under året (se utgivna skrifter nedan).

Av Föreningen Riksmusei Vänner har museet fått mottaga 200 kronor.

Japanska Legationen har till teceremoniträdgårdens förskönande och vård inköpt och skänkt ett antal buskar och växter samt jord. För samma ändamål har fru MARGARETA RENBORG, Genève, genom fru IDA TROTZIG överlämnat exemplar av den högväxta bambuarten *Bambusa viridis*, som acklimatiserats i Schweiz.

Genom förmedling av fruarna KATIE THAM och GABRIELLA GADELIUS ha ytterligare medel ställts till förfogande för teceremoniträdgårdens förbättring: A. B. Gadelius & Co. (genom direktör R. THUNE), A.-B. Kjellbergs Successors (genom direktör A. EKDAL) och direktör Martin Månsson vardera 100 kronor samt av andra medlemmar i Svensk-Japanska Sällskapet tillsammans ytterligare 115 kronor.

Direktör A. E. PAULSON, New York och Puebla (Mexico), har överlämnat 900 kronor som bidrag till tryckningen av ett arbete över en del av de av honom skänkta arkeologiska samlingarna från Mexico. Denna publikation skall ingå såsom nr 4 i museets större serie.

Ett antal personer ha för utvidgandet av tidskriften Ethnos under året skänkt en summa av sammanlagt 3,060 kronor.

En givare, som önskar vara okänd, har som bidrag till pro-

fessor O. JANSES för museet utförda etnografiska samlingsarbete och undersökningar i Franska Indokina skänkt 200 kronor.

Gåvor till bildarkivet.

Museets samling av skioptikonbilder har fått ett värdefullt tillskott tack vare med. d:r H. FRÖDERSTRÖM, som överlämnat 210 bilder. De äro gjorda efter fotografier, tagna av givaren under hans botaniska expedition till Mexico 1931—1932 tillsammans med fil. d:r E. HULTÉN.

Till bildarkivet ha även gåvor överlämnats av:

fil. kand. JAN ERIK ANDERBJÖRK, 17 fotografier från en färd runt Afrika;

hr ROLF BLOMBERG, 33 fotografier från hans expedition till jibaro-indianerna 1936—1937;

generalkonsul FOLKE CRONHOLM, fotografier och bilder ur tidskrifter från olika delar av världen;

d:r SVEN HEDIN, 240 fotografier från Kina, Turkistan och Tibet;

mr HJALMAR JOSEPHI, Mosman, Australien, 5 fotografier över delar av hans samling från Söderhavet;

fil. lic. STURE LAGERCRANTZ, 3 fotografier och 1 teckning av ringflaskor från Afrika;

major KRAFT VON LANDWÜST, 5 äldre fotografier av nordamerikanska indianer;

d:r E. J. LINDGREN, Cambridge, 11 förstoringar av fotografier från rentunguserna i Manchuriet, tagna under hennes expedition därstädes 1931—1932;

d:r KARL MALMSTEN, bild av terrakottahuvud från Ife, Jorubaland, Västafrika;

Kalmar Museum, genom intendenten d:r M. HOFRÉN, 7 fotografier av ett antal i detta museum befintliga etnografiska föremål från Söderhavet, de äldsta hemförda omkr. år 1800;

Kungl. Biblioteket, genom bibliotekarien fil. lic. CARL BJÖRKBOM, ett stort antal bilder ur utländska illustrerade tidskrifter;

Nationalmuseum, 44 äldre fotografier från Tunis och Egypten.

Boksamlingen.

Museets bestånd av facklitteratur har ökats genom gåvor, byte och inköp.

Fil. d:r SVEN HEDIN har även under detta år skänkt ett stort antal böcker, bland vilka särskilt må nämnas ett kinesiskt kartverk »Fa sh'ing i t'ung yu t'u», som i 16 delar överspänner hela Kina. En del av kartorna äro kolorerade för hand. Bland övriga gåvor märkes ett exemplar av HJ. STOLPES »Collected Essays in Ornamental Art» (jämte atlas) från utgivaren, direktör ARVID SOHLMAN.

Institutioner och sällskap, som översänt publikationer, äro följande:

University of Michigan, Ann Arbor; Sociedad Cientifica del Paraguay, Asunción; University of Texas, Austin; Museum für Völkerkunde, Basel; University of California, Berkeley; Ibero-Amerikanisches Institut, Berlin; Bernisches Historisches Museum, Bern; Ethnologisches Institut der Universität, Breslau; Office Colonial du Ministère des Colonies, Bruxelles; National Museum of Southern Rhodesia, Bulawayo; Peabody Museum of American Archaeology and Ethnology, Cambridge, Mass.; School of African Studies, University of Cape Town; Field Museum of Natural History, Chicago; Cranmore Ethnographical Museum, Chislehurst (England); Denver Art Museum, Denver, Colorado; Società Italiana di Antropologia ed Etnologia, Firenze; Allen County-Fort Wayne Historical Society, Fort Wayne, Indiana; Forschungsinstitut für Kulturmorphologie, Frankfurt am Main; Museum für Völkerkunde, Hamburg; Bernice P. Bishop Museum, Honolulu; Nationalmuseet, Köpenhamn; The Committee of the 5th Thule Expedition, Köpenhamn; Arctic Institute of the USSR, Leningrad; Museo Nacional, Lima; Southwest Museum, Los Angeles; National Museum, Melbourne; Museo Nacional de Arqueologia, Historia y Etnografia, Mexico D. F.; Yale University New Haven; Musée d'Ethnographie du Trocadéro, Paris; Société des Américanistes de Paris; Société d'Ethnographie, Paris; Sociedade Portuguesa de Antropologia e Etnologia, Porto; Museo Pontificio Missionario Etnologico, Roma; Nationalmuseet i Costa Rica, San José; School of American Research, Museum of New Mexico, Santa Fé; University of Washington, Seattle; Instituto Panamericano de Geografía e Historia, Tacubaya (Mexico); Eesti Rahva Muuseum, Tartu; Musée Ethnographique du Congo Belge, Tervueren; The Japanese Association of Museums, Tokyo; Instytut Nauk Antropologicznyck i Etnologicznyck, Towarzystwa Naukowego Waraszawskiego, Warszawa; Institut des Sciences Anthropologiques de la Société des Sciences et des Lettres de Varsovie, Warszawa; National Academy of Sciences of the United States of America, Washington; Musée Ethnographique, Zagreb; Institutet för nordisk etnologi vid Åbo Akademi, Åbo; Generalstabens Litografiska Anstalt; Göteborgs Museum; Japanska Legationen; Kungl. Livrustkammaren; Lunds Universitets Historiska Museum; Malmö Museum; Nordiska Museet; Stockholms Stadsmuseum; Svenska Bryggareföreningen, Stockholm; Svenska Sällskapet för antropologi och geografi; Tekniska Museet; Bokförlagsaktiebolaget Thule, Stockholm; Uppsala Universitets Geografiska Institution; Varbergs Museum; Kungl. Vetenskapsakademien; Kungl. Vitterhets, Historie och Antikvitets Akademien; Östasiatiska Samlingarna.

Publikationer ha vidare lämnats av följande enskilda personer:

Prof. K. Absolon, Brno; hr H. G. Beasley, Chislehurst; prof. R. Boccassino, Roma; d:r O. Bunzendahl, Bremen; comm. d:r Enrico Cerulli, Roma; prof. L. Cipriani, Firenze; prof. Raffaele Corso, Roma; d:r C. M. Doke, Johannesburg; hr M. B. Emenau, New Haven; d:r Béla Gunda, Budapest; prof. M. Gusinde, Wien; hr Ivar Hamre, Oslo; hr R. d'Harcourt, Paris; d:r T. I. Itkonen, Helsingfors; d:r Ad. E. Jensen, Frankfurt am Main; prof. F. Krause, Leipzig; d:r Werner Leimbach, Hannover; hr J. A. Lines, San José; konservator A. J. de Lorm, Haag; prof. George Grant MacCurdy, New Haven; prof. J. Maes, Tervueren; prof. B. Malinowski, London; d:r Alfred Martin, Bad-Nauheim; prof. L. A. Mayer, Jerusalem; nob. A. Mordini, Barga; hr A. Ropiteau, Paris; d:r Irving Rouse, New Haven; d:r F. Sarasin, Basel; d:r R. U. Sayce, Manchester; prof. P. Schebesta, Wien; hr S. M. Shirokogoroff, Peiping; d:r Leslie Spier, New Haven; prof. Franz Termer, Hamburg; d:r K. Rob. V. Wikman, Åbo; fil. mag. K. Vilkuna, Helsingfors; d:r E. B. Worthington, Cambridge; hr Jiro Yamanaka, Kioto; prof. Dm. Zelenin, Leningrad; prof. Gaston Backman; med. d:r H. Fröderström; fröken Emma Hedin; d:r Sven Hedin; fröken Tyra Kleen; fil. lic. S. Lagercrantz; fil. lic. T. Lenk; prof. G. Lindblom; docent S. Linné; dir. Douglas Lundgren; docent G. Montell; d:r Nils Rahm genom d:r H. Fröderström; prof. C. G. Santesson; prof. O. Sirén; dir. A. Sohlman; fil. kand. J. Söderström och fil. lic. A. Widén.

För boksamlingen ha under året inköpts 28 publikationer.

Följande utländska besökare ha under året idkat studier i museets samlingar:

arkitekt Alvar Aalto, Helsingfors, prof. Karel Absolon, Brno, hr Gilbert Archey, Auckland, Nya Zeland (Söderhavet), hr Harry G. Beasley, Chislehurst, museiintendent Emil Cedercreutz, Helsingfors (Kina), prof. Li Chi, Peking (kines. saml.), fröken Bodil Christensen, Mexico City (Mexico), fil. stud. Thomas Dexel, Berlin (Kina), fil. stud. Björn Fabricius, Köpenhamn, baron K. Fuji (Japan), prof. Martin Gusinde, Wien (Eldslandet), fröken Eulalia Guzman, Mexico D. F. (Mexico), fru Hester Merwin Handley, New York (Lappland), prof. A. Hermann, Berlin (Kina), d:r Karin Hissink, Frankfurt am Main (Kina, Japan, Afrika), fröken G. Holbrook, Nassau, Bahamaöarna, hr E. B. Howell, London (Kina), d:r H. Klampé, Palembang, Holländska Ostindien, mag. phys. Villem Koern, Tartu, Estland, d:r S. Kulczychi, Lwów, Polen, d:r Paul Leser, Frankfurt am Main, hr C. E. Lester, England, d:r Ethel J. Lindgren, Cambridge (Mongoliet och Kina), d:r F. Mansfeld, Buenos

Aires, d:r Frederick R. Matson Jr. (Mexico), polarforskaren kapten Einar Mikkelsen, Köpenhamn (Grönland), fru Elna Munch, Köpenhamn (Kina), hr Sigfred Nielsen, Sönderborg, Danmark (Kina), d:r Taro Ohta, Tokyo (musikinstrument), fru Randolph G. Pack, New York, hr André Ropiteau, Paris (Söderhavet), hr H. M. Schultz, Köpenhamn, hr Jens Christian Skjoldgaard, Roskilde, madame Luiz de Souza Barbosa, Paris, konstnären Nicolas Taneff, Sofia, prof. N. Tanner, Helsingfors, riksantikvarien d:r Matthias Thordarson, Reykjavik (museiteknik), arkitekt Kjeld Ussing, Köpenhamn (teceremonihuset), hr M. I. Wiggin, England, d:r John H. Wuorinen, New York, prof. Yuzo Yamada, Tokyo (teceremonihuset och kines. saml.), hr J. Yamanaka, Tokyo (Japan).

Bland övriga personer, som för studier besökt museet, märkas:

Laboratorn greve Bolivar Adlercreutz, hr Josef Alm (vapen), fil. lic. Nils Ambolt (Kina), envoyén W. Bagge, fil. lic. Bengt Bergman (Påskön och Söderhavet), fil. lic. Sten Bergman, fil. stud. Gunhild Berlin, hr Rolf Blomberg (Sydamerika), docent Birger Bohlin (Kina), försäkringsinspektör J. Bohm (Kina), prof. Gustaf Bolinder, kapten F. G:son Detthow, fru G. Eckelin (kinesisk ornamentik), konstnären Paul Engdahl (Söderhavet), fil. kand. Maja Ericsson, konstnärerna Sten Ericson, Folke Karlson och Georg Magnusson (Kina), fil. kand. Maj Florin, med. d:r H. Fröderström, fil. kand. Sture Frölén, fru Gabriella Gadelius, hr Gösta Gerring (Mexico), fröken Susan Gröndal (kinesiskt konsthantverk), fil. stud. Bo Gyllensvärd, generalkonsul T. Hallerström, fröken Judit Hanson (Kina), löjtnant Henning Haslund-Christensen (Kina, Mongoliet), fru Gunnel Hazelius-Berg (kinesiska prydnader), fil. kand. Märta Hedlund, fru Karin Hermann (kinesisk ornamentik), direktör G. von Hofsten (Egypten), fil. lic. L. Th. Hyllander, docenten Gunnar Jarring (Mongoliet), lektor Ragnar Jirlow (bärredskap), ingenjör Orvar Karlbeck (Kina), intendenten d:r Valter Kaudern, fröken Tyra Kleen, fil. kand. Gösta Kock (Nordamerika), fil. lic. Sture Lagercrantz (Afrika), docenten Carl Johan Lamm (Kina, Mongoliet), fil. kand. Birgit Laquist (Nordasien och eskimåer), fröken Anna Lewin, d:r Karl Malmsten (Västafrika), fil. stud. Gunnar Martin (kines. arkitektur), amanuensen Åke Meyerson, löjtnant Gösta Moberg, magister M. Möller (afrikanska korgar), d:r R. Narath, prof. Erik Nyström (Kina), direktör A. E. Paulson, prosten teol. d:r Per Pehrsson, kamrer S. Pontén, direktör Albin Roosval, greve Eric von Rosen, fru Yvonne Ruhe, fil. d:r Stig Rydén, d:r Frithiof Sandman (Söderhavet), civilingenjör Ragnar Schlyter, fil. kand. Ann-Sofi Schotte, löjtnant L. O. K:son Sjögren (orientaliska vapen),

generalkonsul I. Stafsing, fru Inez Stenberg, missionär C. G. Söderbom (Kina, Mongoliet), fru Katie Tham, fru Ida Trotzig, fil. lic. Albin Widén (Nordamerika), advokat Edgar Wisslander (Kina), hr N. Wohlgemuth, arkitekt Helge Zimdahl (teceremonihuset).

Den ännu alltjämt enda för allmänheten tillgängliga visningslokalen, de afrikanska samlingarna vid Västra Trädgårdsgatan, har hållits öppen (fritt tillträde) helgfria onsdagar 12—3 samt söndagar 1—4. I lokalerna vid Kavallerivägen ha de under uppmontering varande samlingarna, främst de från Kina, Mongoliet och Japan (särskilt teceremonihuset), demonstrerats för enskilda forskare och intresserade samt för grupper. Förutom skolklasser märkas bland de sistnämnda Riksmusei Vänner, elever från Tekniska Högskolan, Brunssons Vävskola samt en sammanslutning av f. d. elever från Högre Konstindustriella Skolan. Utgående från Hedin-samlingarnas material har docent G. Montell hållit en serie föreläsningar vid Stockholms Arbetareinstitut över »Kina i forntid och nutid». En del av dessa föreläsningar ha hållits i museets lokaler. Teceremonihuset har upprepade gånger demonstrerats av fruarna Ida Trotzig och Inez Stenberg för olika kvinnliga sammanslutningar. Antalet besökande vid Västra Trädgårdsgatan samt vid demonstrationerna av samlingarna vid Kavallerivägen har under året varit 1,784.

Under året ha följande skrifter utkommit, som antingen helt eller delvis grunda sig på museet tillhörigt material eller utarbetats vid institutionen:

Bramzelius, Abbe W., Die Hinduistische Pantheon Glasmalerei. Eine ethnographische, religions- und kunstgeschichtliche Studie über die Hinduistischen Glasgemälde im staatlichen ethnographischen Museum zu Stockholm (Schweden). Supplement zu Band XXXIV des Internationales Archiv für Ethnographie. Leiden 1937. XVI, 108 S., 1 kolor., 16 schwarzen Heliotypie-Tafeln, 32 Textfig. 4to.

Lagercrantz, Sture, Contributions to the question of the origin of torsion traps. Acta Ethnologica 1937: 2. Köpenhamn. 26 s., 14 fig.

Lindblom, K. G., Spears and staffs with two or more points, in Africa. Statens Etnografiska Museum. Smärre Meddelanden n:r 14. Stockholm 1937. 64 s., 37 fig.

——, Recensioner i The American Anthropologist och Ymer.

Manker, Ernst, Ett par tekniska iakttagelser hos lapptrumman. Norrbotten. Luleå 1937. 10 s., 8 fig.

——, Fluorescensfotografering av lapptrummor. Nordisk tidskrift för fotografi. Stockholm 1937. 3 s., 2 fig.

——, Les Lapons. Folklore de Suède, exposition organisée par le Musée Nordique de Stockholm. Stockholm 1937. 11 s., 2 fig.

MANKER, ERNST, Skogslapparnas skidor, anteckningar från Malå. På skidor 1938. Stockholm 1937. 10 s., 5 fig.

——, Skum — ein lappischer Künstler. Ethnos. Stockholm 1937. 10 s., 6 fig.

MAYER, L. A., New material for Mamluk heraldry. Journal of the Palestine Oriental Society, Vol. XVII. Jerusalem 1937. 11 s., 6 fig.

MONTELL, GÖSTA, Mongol life and a journey to Etsingol. Journal of the Royal Central Asian Society, Vol. XXIV, October, London 1937. 19 s.

——, Om brännvinstillverkning i Mongoliet. Svenska Bryggareföreningens Månadsblad, h. 9, Stockholm 1937. 9 s., 4 fig.

RYDÉN, STIG, Brazilian anchor axes. Etnologiska Studier 4. Göteborg 1937. 34 s., 13 fig.

SÖDERSTRÖM, JAN, En glimt av 1700-talets Nya Zeland genom svenska ögon. Jorden Runt, N:r 8. Stockholm 1937. 9 s., 5 fig.

Museets tidskrift Ethnos har under året utkommit med 6 häften om tillsammans 379 sidor. Av dess 41 uppsatser behandla 19 här nämnda institutionen tillhörigt material:

BERGMAN, BENGT, »Easter Island» in the Ethnographical Museum of Sweden.

BERGMAN, STEN, An Ethnographical Collection from Korea.

BLOMBERG, ROLF, From a journey to the Jibaro Indians in Ecuador.

CHRISTENSEN, BODIL, The Acatlaxqui Dance of Mexico.

EMSHEIMER, ERNST, Drei Tanzgesänge der Akamba.

HORNELL, JAMES, Traps and snares from upper Egypt.

LAGERCRANTZ, S., Preliminäre Notizen über die Ringflasche und ihre Ausbreitung in Afrika.

LAQUIST, ASTRID, Textilkonservering vid Statens etnografiska museum.

LARSEN, HELGA, Notes on the volador and its associated ceremonies and superstitions.

LESSING, B., Ein chinesisches Glückwunschbild.

LINDBLOM, G., An old African basket from the West Indies in the Stockholm Museum.

LINNÉ, S., Notes on the archaeology of Venezuela.

——, Hunting and fishing in the Valley of Mexico in the middle of the 16th century.

——, Statens etnografiska museums expedition till Mexico 1934—35. De arkeologiska undersökningarna.

MALMSTEN, K., A Benin Bench. Part I. Description.

MONTELL, GÖSTA, Distilling in Mongolia.

——, Statens etnografiska museums expedition till Mexico 1934—35. De etnografiska undersökningarna.

MÖLLER, M., Einige Korbtypen bei den Buende.
SÖDERSTRÖM, J., Some notes on Poi and other preserved vegetables in the Pacific.

Av museets nya, större publikationsserie (startad 1934) har nr 3 utkommit (utgivningen bekostad av förf.):

KLEEN, TYRA DE, Wayang (Javanese Theatre). The Ethnographical Museum of Sweden, Stockholm (Statens Etnografiska Museum) New Series, Publication No. 3. Stockholm 1937. 36 s., 38 pl.

Gerhard Lindblom.

Koreansk keramik. De övre kärlen i vit och blå, de undre i mörkbrun glasyr.
(Ur fil. lic. Sten Bergmans saml.)

Kinesiskt gudaskåp (omkr. år 1800).
(Gåva av fröken Judit Hanson, Stockholm.)

Buddhahuvud av järn, över naturlig storlek. Kina.
Ur civilingenjör R. Schlyters saml.)

Mans- och kvinnodräkt. Campa-indianer, Rio Ucayali, Peru.
(Gåva av hr Rolf Blomberg.)

Uppsala 1938. Almqvist & Wiksells Boktryckeri-A.-B. 3891